No. 300 1839

BREDASCHE COURANT.

STAAT-, LETTERKUNDIG- EN WETENSCHAPPELIJK NIEUWS- BLAD.

Dingsdag 17 December

FRANKRIJK.

PARIJS, den 14den December.

De *Moniteur Parisien* hield gisteren een artikel, dat het berigt door verscheiden bladen gegeven, van de vervanging des maarschalks *Valée* in het opperbevel van de Afrikasche bezittingen, geheel ongegrond was. De maarschalk had en bleef steeds het volkomen vertrouwen van den koning en zijn gouvernement behouden.

— Door den telegraaf is aangekondigd, dat op den 9den weder een bataillon, van het 3de regiment ligte troepen, te Toulon naar Algiers is ingescheept.

— De ministeriële bladen laten zich thans omtrent de jongste geruchten van zamenzwering uit. De *Moniteur Parisien* heeft verklaard dat er snoode toebereidselen waren gemaakt, maar dat de policie alles ontdekt had. De *Moniteur* verklaart dat het gouvernement dagelijks de gedane ontdekkingen, die het op den weg van de misdadige aanslagen bragten had medegedeeld, maar dat het niet meer doen mogt, zonder in bijzonderheden van de regterlijke instructie te komen; een ander blad zegt, dat men 25 brieven in beslag genomen heeft van prins *Louis Bonaparte* in cijfers geschreven, waarin hij zich met groote vrijheid uitliet, en van welke de heer *Crouy-Chanel*, bij wie zij schijnen in beslag genomen te zijn, de ontcijfering had gegeven; de prins *Louis* zelf had, op het vernemen dat die brieven in handen van het gouvernement gekomen waren, aangeboden, of doen aanbieden, om Engeland te verlaten en zich naar Amerika te begeven, mits de bewuste brieven verscheurd wierden.

Heden morgen is zekere *P. Lagarde* zich noemende stenograaph van het dagblad *le Capitole*, in verzekerde bewaring genomen.

— Te Soissons is voor een paar dagen de luitenant-generaal *Felix*, door een zijner bedienden vermoord.

— De brieven door den heer *de Lamartine* in het journal van Saone et Loire geplaatst, over de zamenstelling en houding van de 221, vinden van onderscheiden kanten tegenspraak; zelfs het *Journal des Débats* maakt er zijne aanmerkingen op; alleen *la Presse* schijnt de gevoelens van den heer *Lamartine* te deelen.

— Men zegt dat de admiraal *Roussin* eene memorie had gereed gemaakt, ter regtvaardiging van zijn gedrag te Konstantinopel, maar dat de maarschalk *Soult* hem teruggehouden heeft om het stuk openbaar te maken.

— De nieuwe turksche gezant *Nuri-Effendi* bevindt zich sedert een paar dagen in de hoofdstad.

— Een aanzienlijk getal gedeputeerden is reeds te Parijs gekomen. Men zegt dat de raad van ministers nog niet begonnen is aan de redactie van de openingsaanspraak.

— In het Zwitsersche canton Tessino heeft weder eene ontwenteling in den volksgeest plaats gegrepen.

— De befaamde generaal *Maroto* is te Madrid aangekomen, en zeer wel ten hove ontvangen.

— De *Phare* van Baijonne van den 10den, heden alhier ontvangen, meldt, dat het zwakke constitutionele garnizoen van Esterchel door *Llangostero*, een der luitenants van *Cabrera* overvallen en gevangen genomen is. Er had eene uitwisseling van het garnizoen tegen karlistische gevangenen plaats gehad. Voor het overige wordt niets nieuws van het tooneel der krijgsgebeurtenissen in Spanje medegedeeld.

Te Madrid en elders duren de voorbereidende pogingen van de beide partijen voor de verkiezingen voort.

— De beurs is dezer dagen in eene flaauwe stemming, hetwelk men denkt dat duren zal tot de openingsaanspraak der kamers bekend is. De notering was heden (14 December) 5 pCt. 111,75; 3 pCt 80,35 Nap. r. 100,10; Sp. Ardoin 25¼; Passive 6⅛; Rom L. 101.

BELGIE.

BRUSSEL, den 15den December.

De kamer der vertegenwoordigers heeft gisteren over het budget van de buitenlandsche zaken beraadslaagd. De heeren *d'Hoffschmidt* en de *de Brouckere* hebben daarbij aan de ministers eenige interpellatien gedaan; de eerste heeft gevraagd, hoe het met het betwist bezit van Martelange stond; de tweede, of het bewind bij het hollandsch gouvernement vertogen had gedaan over de afzetting van amovibele ambtenaren en notarissen, in de afgestane gedeelten van Luxemburg, en of de miliciens die in het belgische leger hadden gediend en in hunne haardsteden waren teruggekeerd, te Maastricht aan vervolgingen hadden blootgestaan.

De minister *de Theux* antwoordde met opzigt tot het dorp Martelange, dat deze kwestie moest beslecht worden door de gemengde commissie voor de grensscheiding, die zich met dit punt nog niet had bezig gehouden; dat hij in 't belang der bedoelde ambtenaren en notarissen niets kon doen, omdat zij zich niet aan het belgisch bewind geadresseerd hadden; dat hij met betrekking tot de vervolging van miliciens niets officieels vernomen had.

De heer *de Brouckere* verder verlangd hebbende, dat de minister van buitenlandsche zaken, alvorens tot de discussie van zijn budget werd overgegaan, een rapport deed over den staat der onderhandelingen, antwoordde de heer *de Theux*:

»Mijne heeren, het zou zeer moeijelijk zijn om in het tegenwoordig oogenblik een voldoend verslag over den arbeid der commissien uit te brengen, als [illegible] het bezwaren zou in hebben, om een openbaar verslag [illegible] ieder van dezelve uit te brengen. Overigens, mijne heeren, geloof ik, dat men op den weg is om deze moeijelijkheden op te ruimen; maar in het tegenwoordig oogenblik zou ik het zeer onvoorzigtig oordeelen eenig uitgebreid rapport over dit onderwerp te doen.»

Voor het overige verklaarde de minister, op de vraag van den heer *de Brouckere*: of de onderhandelingen te Utrecht afgebroken waren, dat dezelve slechts waren geschorst.

Verscheidene andere interpellatien werden den ministers nog gedaan, tot den heer *Delehaye* aan het woord kwam, en vroeg, of het waar was, dat de nederlandsche commissarissen op het kanaal van Terneuzen een hooger regt vorderden, dan bij het traktaat van 19 april bepaald was, daarbij voegende, dat zoo het bewind daarin bewilligde, het meer dan ooit zijn haat tegen de stad Gent zou aan den dag leggen, welke stad geheel aan Antwerpen zou opgeofferd worden. Deze laatste woorden gaven tot eene hevige woordenwisseling aanleiding. De minister *de Theux* den heer *Delehaye* beantwoordende, zeide dat de belgische commissarissen zich tegen de door Holland gevorderde perceptie verzetteden, en raadde den vorigen spreker aan, om het gouvernement niet van vijandelijke beginselen jegens de stad Gent te beschuldigen; dat men geen tweedragt mogt aanblazen, die strijdig met 's lands belang was. De heer *de Merode* met levendigheid het woord tegen den heer *Delehaye* voerende, zeide, dat het slechts eenige staatkundige woelgeesten te Gent waren, die de verdeeldheden aanstookten; hij betreurde dat en onlangs in eene zaak, het gouvernement geen regt had kunnen verkrijgen. De minister van openbare werken *Nothomb*, op zijne beurt den heer *Delehaye*, zoekende te wederleggen, betoogde dat de stad Gent alle vrijheid genoot die de revolutie aan Belgie geschonken had; hij kon niet dulden dat het gevoelen ingang vond, dat Gent onderdrukt werd; de vreemdeling moest eer veeleer verwonderen over de lankmoedigheid, waarmede de dagelijksche aanvallen tegen de bestaande orde van zaken verduurd werden.

Onder deze woorden was de kamer in eene vrij opgewonden stemming geraakt. De heer *Verhaegen* vroeg, wat de minister onder lankmoedigheid verstond? het gouvernement had vervolgingen gerigt tegen iemand die de regtbank onschuldig had bevonden. De vervolgingen tegen den heer *Metdepenningen* hadden hem [illegible]

van de achting zijner stadgenooten doen verwerven, die te sterker tegen het gouvernement getuigde. Bij deze woorden ontstond een bijstere verwarring in de kamer, door het geroep der leden die met den spreker instemden of hem weerspraken, terwijl de president te vergeefs met de schel luidde en de orde zocht te herstellen.

De minister *Nothomb*. De geachte spreker vraagt wat de lankmoedigheid van het gouvernement beteekent; maar wanneer het hoofd van den Staat sedert zeven jaren schandelijk in een dagblad gehoond wordt. . . . . .

De heer *Delehaye*: Gij. zijt het die hem impopulair maakt!

De heer *Nothomb*. Wanneer de belgische nationaliteit dagelijks verguisd wordt, wanneer dat dagblad, dat slechts strekt om onze dynastie te hoonen, dagelijks en in overvloed aan alle vreemde diplomatieke agenten gezonden wordt, wanneer men dit sedert zeven jaren duldt, dan is men lankmoedig. Voor het overige zullen wij u maatregelen voorstellen om dit misbruik tegen te gaan.

De heer *Dumortier* deelde het gevoelen van den minister, dat men den persoon des konings buiten de discussien in de kamer en der drukpers moest laten, maar deelde het gevoelen van den heer *Delehaye*, waar deze zeide, dat de zwakheid van het gouvernement de misbruiken deed ontstaan; het gouvernement was het, dat wanorde en tweedragt zaaide, wanneer het lieden die voor verraders van het vaderland waren verklaard, weder in de gelederen van het leger plaatste. De minister *de Theux* antwoordde op dien laatsten aanval, dat het besluit omtrent den generaal *van der Smissen* in den raad van ministers was genomen, en eene constitutionele noodzakelijkheid was geweest.

Na deze onstuimige woordenwisseling werd de algemeene discussie over het budget van de buitenlandsche zaken gesloten.

Heden is de kamer met de discussie der artikelen van het budget der buitenlandsche zaken begonnen.

— De heer *Lebeau* is van zijne zending bij de duitsche bondsvergadering alhier teruggekeerd.

— Te Antwerpen is voor een paar dagen in den ouderdom van 67 jaren overleden, de verdienstelijke schilder *van Bree*, directeur der Akademie van teekenkunst aldaar.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 16den December.

In de zitting der Staten-generaal van ll. zaturdag zijn ingekomen twee verzoekschriften, als: 1° van papier-fabrikanten te Rozendaal en Velsen, provincie Gelderland, verordeningen vragende nopens den invoer op buitenlandsche papieren, en 2° van . . . . . . over eenige punten nopens de geneeskundige wetgeving.

Beide stukken zullen aan de commissie worden verzonden.

De centrale afdeeling deed hierna verslag omtrent het ontwerp van wet tot *daarstelling van schuld ten laste der Overzeesche bezittingen.*

Dit ontwerp, zoals het is bewijzigd, benevens de antwoorden daartoe betrekkelijk, in de afdeelingen van nieuws onderzocht zijnde geworden, heeft in alle nog stof opgeleverd tot vele bedenkingen.

Gaarne erkende de *eerste afdeeling*, dat de veranderde redactie van het ontwerp verkieslijk is boven de oorspronkelijke, vermits zij meer bepaaldelijk de bestemming der erlangde gelden aanduidt en bovendien de toezegging geeft, dat jaarlijks eene opgave aan de Staten-generaal zal worden gedaan van het zuiver voor het moederland uit de koloniale middelen beschikbare saldo; terwijl eindelijk, tot groot genoegen van al de leden dier afdeeling, de opheffing stellig werdt aangekondigd van het Syndicaat. Daartegen bleef bij verscheidene leden het bezwaar bestaan, dat, zonder volledige inzage der geheime stukken en zonder eene meer afdoende toelichting van hetgeen tot deze wet betrekking heeft, niet met kennis van zaken over dezelve kan geoordeeld worden.

De afdeeling treedt hierna in verschillende berekeningen nopens de koloniale schuld, enz.

In de *tweede* afdeeling kon zich de overgroote meerderheid der leden met het ontwerp niet vereenigen, of verklaarde althans daartegen gewigtige bedenkingen te hebben. Slechts een lid deelde niet in dat gevoelen, als oordeelende, dat in dat nieuw ontwerp genoegzame verbetering was aangebragt door de bij art. 4 daargestelde specificatie en bij art. 4 gegevene zekerheid, dat de schuld van 40 millioen aan de Handel-maatschappij behoorlijk is gespecificeerd en de Regering van die maatschappij vrij moet gemaakt worden, en dat mede de behoefte van het Syndicaat genoegzaam is bewezen. Wat de overige leden betreft; deze verlangden bijna allen, alvorens tot schuldvermeerdering ter regeling onzer financien over te gaan, meerdere regeling omtrent 's lands financielen toestand met al deszelfs bijzondere en geheime intrigtingen, fondsen en administratien, en dan daarbij, dat zoo er geene andere schulden bestaan, dan nu reeds de officiele en politie verzekering, dat met het alzoo aan de Staten-generaal medegedeelde, alle landschulden en geldelijke verpligtingen zijn bekend gemaakt. Alleen daarmede, zij herhaalden het, kan aan eene finale regeling gedacht worden. De opening aangaande het Amortisatie-Syndikaat alleen, zonder eenige andere, dan de nu gegevene flaauwe verzekering, is niet genoegzaam. Velen verklaarden voorts geene genoegzame overtuiging te hebben, dat de geheele som van 56 millioen noodig is; eensdeels kan gebrek aan tijd tot onderzoek hiervan de oorzaak wezen, doch ook anderdeels zou dit nog aan benoodigde inlichting kunnen toe te schrijven zijn. De afdeeling vroeg, in het algemeen nog vele ophelderingen.

Ook bij deze gelegenheid werd voorts nog door eenige leden aangedrongen, op eene spoedige herziening der grondwet, opdat ook daarmede een minder kostbaar beheer en betere waarborg voor het vervolg kunnen daargesteld worden.

In de *derde* afdeeling is al dadelijk de aandacht gevallen op art. 4. Ofschoon al de leden die bijvoeging als eene verbetering van het ontwerp beschouwden, was de meerderheid van gevoelen, dat dezelve nog niet geheel aan het vrij algemeen geopenbaard verlangen der Staten-generaal voldeed. De meerderheid meende dat, met behoud van 's Konings uitsluitend opperbestuur over de volksplantingen en bezittingen van het rijk in andere werelddeelen, aan de Staten generaal jaarlijks mededeeling zou kunnen worden gedaan van de Indische begrooting, of wel van de rekening waaruit dan het bedrag van het beschikbaar overschot zou blijken.

Men herhaalde ook in de derde afdeeling het reeds vroeger gedaan verzoek om ophelderingen, en meende dat buiten die ophelderingen de berekening niet juist kon gemaakt worden.

In de vierde afdeeling was het drie leden, die vroeger verklaard hadden, de lectuur der memorie en bijlagen, door den minister van kolonien aan de kamer gezonden, onder de verpligting van geheimhouding, om de reeds genoeg bekende redenen, niet te kunnen nement welgevallig, zich door de thans bijgevoegde nota, alsmede door de antwoorden, benevens de gedrukte processen verbaal, in staat gesteld te zien over het onderhavig ontwerp met hunne medeleden te kunnen spreken, aan de deliberatie een actief deel te nemen. Zij bleven niettemin protesteren tegen de van Regeringswege der kamer opgelegde geheimhouding, steeds van oordeel zijnde, dat zij alleen bevoegd was, na deliberatie hierover, bij meerderheid te beslissen, en deze verpligting aan al de leden der kamer op te leggen.

Ten slotte werd door de leden dezer afdeeling te kennen gegeven, dat zij zich verpligt gevoelden met rondheid te betuigen, dat zij zich in de moeijelijke omstandigheden, waarin het Rijk zich negen jaren heeft bevonden, niet konden voorstellen, dat bij het eindigen derzelve zich eene zoo ongunstige uitkomst zou hebben opgedaan, en zij tot de treurige overtuiging moeten geraken, dat die omstandigheden tot het bezigen van maatregelen hebben doen besluiten, welke het pligtgevoel en de vaderlandsliefde van de leden der Staten-Generaal nu op de moeijelijkste proef stellen.

De beraadslagingen over deze voordragt worden op aanstaanden Woensdag bepaald. Heden Maandag zal er nog een committé-generaal plaats hebben, waarin waarschijnlijk HH. Exc. de ministers van Financieën en Kolonien zullen tegenwoordig zijn.

Vervolgens is verslag uitgebragt nopens onderscheidene requesten, als: 1°. op dat van den heer *Sonsbeek*, enz, te Zwolle over de veenderijen en de wet op den turf; 2°. op dat van soortgelijken inhoud uit Vriesland. Het eerstgemelde wordt door den heer *van der Gronden*, het tweede door den heer *van Sijtzama* ondersteund; laatstgenoemde heer verzoekt, bovendien, dat het request aan den minister van Financiën worde verzonden. Ofschoon iets ongewoons, stemt de voorzitter in, dat het stuk, bij de nadere processen-verbaal aan Z. Exc. zal worden overgelegd.

Nog wordt verslag gedaan: 1°. op een adres uit Noord-Braband, wegens de tienden, en 2°. van glasfabrijkanten uit Drenthe, wegens de regten op hun fabrijkaat.

Alle deze stukken zullen ter griffie nedergelegd, en de verslagen gedrukt worden. De zitting is daarna geëindigd.

— Aanstaande woensdag zullen de beraadslagingen over de leeningswet, bij de Tweede kamer der Staten-Generaal, een aanvang nemen. Wij achten het alzoo niet onbelangrijk, even na te gaan de ontwerpen van wet, die op dit oogenblik bij dezelve reeds aanhangig zijn, en waarvan de zeven eersten voor 10 Januarij aanstaande behooren afgehandeld te worden:

I. Ontwerp tot daarstelling van schuld ten laste van 's Rijks overzeesche bezittingen;

II. Ontwerp tot vaststelling der begrooting van uitgaven over den jare 1840;

III. Ontwerp tot vaststelling der middelen tot dekking der bovengemelde uitgaven;

IV. Ontwerp tot verbetering van den accijns op den turf;

V. Ontwerp tot verhooging van den accijns op de steenkolen;

VI. Ontwerp houdende bepalingen nopens den accijns op den turf uit de irreguliere veenderijen;

VII. Ontwerp betreffende de gevallen, waarin de lotelingen der Nationale Militie al dan niet kunnen worden vrijgesteld wegens de dienst bij de voormelde korpsen mobiele schutterij, en de in der tijd met 's konings toestemming daargestelde, doch thans desgelijks ontbonden vrijwillige korpsen;

VIII. Ontwerp betrekkelijk den vrijdom van lasten ter zake van landverbeteringen en landontginningen;

IX. Ontwerp tot wederinvoering van eene belasting op de runderen, paarden en schapen, ten behoeve van het fonds van den landbouw;

X. Ontwerp houdende bepaling van den duur der verantwoordelijkheid der bewaarders van de hypotheken en het kadaster, en der scheepsbewijzen en magtiging tot vaststelling van een tarief van derzelver salarissen;

XI. Ontwerp houdende het eerste boek van het wetboek van strafregt;

Wanneer men nu bedenkt, dat men nog in den loop dezer zitting onderscheidene andere belangrijke ontwerpen van wet verwacht, onder anderen tot herziening der grondwet, tot afschaffing van het Amortisatie-Sijndicaat, tot regeling van de paardenposterij, enz., dan zal het geen betoog behoeven, dat de tegenwoordige zitting der Staten-Generaal eene gewigtige plaats in de Jaarboeken van ons Vaderland zal bekleeden.

— Naar men verneemt heeft Z. M. dezer dagen Z. Exc. den minister van binnenlandsche zaken, gemagtigd tot de openbare aanbesteding van het graven van een, ter bevordering van de droogmaking van het Haarlemmer-meer, vereischt wordend kanaal, een aanvang nemende aan de trekvaart tusschen Leiden en Haarlem, over de Leede, en zich uitstrekkende in de rigting van de Oegstgeestervaart en de Rijnsbergsche vliet tot in het Katwijksche kanaal. De voor het graven van dat kanaal benoodigde gelden worden geschat op eene som van ƒ 166,854,87.

Tevens verneemt men met genoegen, dat thans alle de gevorderd wordende gelden tot het graven van eene uitloozing of uitwatering van het Scheveningsche kanaal, in zee gevonden zijn, en dat eerlang ook voor dat werk de noodige aanbestedingen zullen gehouden worden. De belangrijkheid van dit werk zal wel geen betoog behoeven.

— Tegen het einde der week vertrekt zijn Z. Exc. de baron *Fagel* Ned. gezant bij het Fransche hof, naar Parijs.

— De *Utrechtsche Courant* vermeldt dat de generaal-majoor *Favauge* waarnemende het eerste groot militair kommando, en de generaal-majoor *Boreel* door Z. M. bevorderd zijn tot luitenant-generaals.

— Men schrijft dat bij een dezer dagen genomen Koninklijk besluit, aan de hoofd-en mindere officieren der thans opgeheven mobiele en rustende Vriesche schutterij, een eervol ontslag is verleend, onder dankbetuiging aan die officieren, voor de in hunne respectieve betrekkingen aan den lande bewezen diensten.

— Van Harderwijk is den 13den dezer naar het Nieuwe Diep een detachement van 120 onder-officieren en manschappen vertrokken om naar Java te worden overgevoerd. Het bevel over dit detachement is opgedragen aan den van verlof teruggkeerenden kapitein van het O. I. leger *Langen*, vergezeld van de 2de luitenants *Mendes da Costa*, *Heijmans* en *Palm* en den officier van gezondheid *Noom*.

— In de Utrechtsche courant leest men: De dronkenschap levert dagelijks de verschrikkelijkste gevolgen op. Te Apeldoorn heeft den 13den December een beschonken persoon *Arend Jan* genaamd, eerst een ander overreden en is toen uit zijn rijtuig geslagen, onder het wiel geraakt en zelf overreden.

De Engelsche bladen, tot den 14den December, bevestigen het over Duitschland ontvangen berigt, dat de heer *van Brunow* eerlang uit Petersburg te Londen zou terugkeeren, ten einde, zoo mogelijk, de Oostersche zaken te regelen. — Den 13den stonden ter beurze de 3 pCt. gec. 92; Ned. 2½ pCt. 53 drie achtste; dito 5 pCt. 99⅝; Sp. 23½.

STRAFWETGEVING.

Bij het ontwerp van een Wetboek van Strafregt zijn aan de Staten Generaal ter goedkeuring wetten voorgelegd, waarbij de schavotstraffen worden bijbehouden. Onder de straffen verdienen de doodstraf, de tentoonstellingen en de eerloosverklaring onze bijzondere aandacht. Gelijk het zich liet aanzien, moest men verwachten, dat zich ter dezer gelegenheid onderscheidene stemmen voor en tegen de doodstraf zouden laten hooren: voorwaar er was geen beter tijdstip te kiezen, dan bij de invoering van een nieuw strafwetboek, om die straf af te schaffen, waarbij de misdadiger dan niet meer, wat hij ook bedrijven mogt, het verlies zijns levens te duchten heeft! Vooral behoort die straf niet bedreigd te zijn te zijn tegen *staatkundige* misdaden. Het is opmerkelijk, dat in hoe woeliger tijd men leeft, men des te meer ijvert tegen de doodstraf wegens staatkundige misdrijven. Wij houden echter die straf nog voor den eenigen band, die woelzieke en ontevredene, steeds naar verandering hakende menschen terughouden, om naar hun eigen denkwijze het land in rep en roer te brengen. Wel gelooven wij dat de doodstraf slechts spaarzaam moet bedreigd worden, maar dan ook door den regter *casu quo* toegepast, daar het alleen aan den Souverein moet verbleven zijn, om gratie te verleenen. Maar hoe veel er ook, over en weder, over dat behouden der doodstraf onder het publiek moge geschreven worden, wij houden dat vraagstuk reeds van overlang voor uitgemaakt, dewijl zoo wel het behoud van schavotstraffen in het algemeen, als meer bepaald de doodstraf, is vastgesteld en derzelver wijze van uitvoering geregeld bij artikelen 376—379 van het wetboek van strafvordering en artikelen 57—59 van het burgerlijk wetboek, waardoor het geheel overbodig wordt, om op nieuw in kwestie te brengen, wat zelfs bij de herziening der wetgeving, naar *onze* zeden en denkwijze definitief is vastgesteld. Het is niet te min pligt om te erkennen, dat de wijze van het ter dood brengen, zooals die wordt voorgesteld, veel voor heeft boven de thans in zwang zijnde, en dat het weglaten van het wurgen aan een paal eene merkelijke verbetering van de uitoefening der doodregt in zich bevat. Wij kunnen dus van dit onderwerp afstappen. Het hierboven aangevoerde, omtrent het voorgestelde beginsel van schavotstraffen bij de wet, maakt het eveneens overbodig, om over het al of niet doeltreffende van schavotstraffen te redeneren. Zooals het in de meeste zaken gaat, zijn dergelijke onderwerpen voor veelzijdige beschouwingen vatbaar. Er valt alleen aan te merken, dat te onderzoeken overblijft, of de voorgestelde wijze van schavotstraffen al of niet doeltreft. Wij wenschten dat die straf tweeledig werkte: op het publiek en op den misdadiger. Zoo houden wij de tentoonstelling onder de galg, ten opzigte van den misdadiger, van niet meer uitwerking, dan de enkele tentoonstelling. Wij gelooven dat die straf, die gepaard gaat met de straf naast de dood, en die dus tot veertigjariglangen dwangarbeid leiden kan, slechts dan afschrik zal verwekken, wanneer het niet maar blijft bij eene ijdele en kortstondige vertooning, maar dat het brandmerk behoorde bijbehouden te worden bij de straf naast den dood. Wat de tentoonstelling in het algemeen betreft, zoude het onzes bedunkens, doelmatiger voorkomen, wanneer de tentoonstelling ten minste één uur, en ten hoogste drie uren duren moest, dewijl tepronkstelling voor een half uur, of zelfs voor een vierde uurs, een niets afdoende straf voorkomt. Zal bovendien die tentoonstelling doel treffen ook voor het publiek, dan behoort bij de tentoonstelling, op het bord met letters van eene bepaalde grootte, den naam en de woonplaats eens misdadigers en de aard der misdaad, of bij meerdere misdrijven, de zwaarste worden uitgedrukt, omdat bij de omschrijving van het feit, de van verre staande menigte niets daarvan lezen kan, tenzij het bord eene dubbele grootte erlangt. Voor een kwalijk gevolg van de uitvoering dier straffen heeft men niet te vreezen; dewijl art. 209 van het Wetboek van Strafvordering en het ontwerp van Strafregt zorg dragen, dat aan jonge lieden, of aan waarlijk door onbedachtzaamheid of verleiding tot misdaad vervallende personen, geen schavotstraf kan of behoeft uitgevoerd te worden. Voor wat de voorgestelde *eerloosverklaring* betreft, wij houden die overbodig, als zij niet als een wettig sequeel van alle lijfen onteerende straf wordt aangenomen. Wat het verlies van de uitoefening van burgerlijke regten betreft, wij houden het voor eene droevige waarheid, dat het een verkeerd begrip is, om iemand wegens misdrijf onbekwaam en ongeregtigd te verklaren tot het dragen der wapenen van den Staat, en zouden het doelmatiger achten, dat bij de Wet daarvoor in plaats kwam, het incorporeren bij eenig op te rigten strafregiment, waaruit door de Regering de noodige manschap kon getrokken worden voor de dienst in de koloniën, op de kust van Afrika, West-en Oost-Indië. Diezelfde bedenking, dat men als een voorregt wil aangegeven hebben, wat, als een pligt en zelfs als een last door velen wordt aangemerkt, geldt ook ten opzigte van het ontzetten uit voogdij, enz.; maar het over wigtig belang dat de staat heeft, dat de opvoeding van kinderen niet toevertrouwd worde aan schenders van de Wet of door de strafwet-gevonnisden, moet zwaarder wegen, dan de optelling der voordeelen die de misdadiger heeft, door zich van dien pligt of last ontslagen te zien. Trouwens, het voorstel om den dwangarbeid in het openbaar te laten plaats grijpen, gelooven wij dat voor misdadigers een sterker vermaning tot afschrik wezen zou, dan alle berekeningen van ontlasting van pligten; en die ontlasting op zich zelf staande houden wij haar voor gevaarlijk in het strafwetboek.

DEPARTEMENT *BREDA* DER MAATSCHAPPIJ TOT NUT VAN 'T ALGEMEEN.

Op *Dingsdag-avond* den 17de dezer, zullen de Winter-Vergaderingen van bovengemeld Departement een aanvang nemen, door het houden eener voorlezing, en wordt bij die gelegenheid aan de dienstdoende Heeren Officieren dezer Vesting vrije toegang verleend.

Aanvang precies ten 7 ure.

MAATSCHAPPIJ VAN BEELDENDE KUNST.

Ofschoon meer dan eene winteravondpartij juist vrijdag ll. het publijk op verschillende plaatsen verdeeld had, was echter de menigte, die ter door ons aangekondigde *Kunstbeschouwing* bijeenkwam, groot, en daaronder een aantal Dames, die met hare tegenwoordigheid niet weinig het lieve en bevallige dezer Vereeniging verhoogden. Nadat de President in eene korte rede de Vergadering

geopend, en de Secretaris het Verslag der uit *Amsterdam* van de I. aldaar gehouden Groote Vergadering der Maatschappij tot Bevordering der Beeldende Kunst, teruggekeerde Commissie medegedeeld had, werden de twee Schilderijen ontbloot, welke een gunstig Lot in het Departement-*Breda* aan twee van de zes en veertig Leden had toegewezen, namelijk een kapitaal doek, voorstellende een » Landschap uit de hoogte gezien", geschilderd door F. H. Hendriks uit *Arnhem*, ten deele gevallen aan den Heere J. E. Ter Winkel, thuis te *'s Hage*; en een vrolijk, rustend Krijgsman, het werk van N. Montauban van Swijndrecht, Fz., te *Rotterdam*, nu het eigendom van den Heere L. Verspyck, alhier. — Vervolgens werden een paar Architectonische Teekeningen van den Heere E. Heyninck, Bouwkunstenaar te dezer Stede, beschouwd en bewonderd, evenzeer als zij ter Expositie van *'s Hage*, eene algemeene bewondering verwekt hadden. — Vroeger reeds hebben wij van deze keurige Teekeningen melding gemaakt (zie *Bredasche Courant* van den 18. November). — Daarna ving de Beschouwing van het Teekenwerk aan, bestaande uit een aantal Kunst, door *Dordrechts* veelvuldige Meesters bijgedragen, en uit menig fraai stuk, door *Breda's* talentvolle Kunstbeoefenaren geleverd. — Na de pauze, die nu volgde, trad een begaafd en welsprekend Lid in de Vergadering op, en gaf menigen goeden wenk, menig denkbeeld, menig gepast woord in 't ronde; bij drukte op echte-Vaderlandsliefde, en betoogde, dat Bevordering van Kunst daarvan het beste bewijs, zoo voor in, als buiten onze grenzen opleverde; hij schilderde met warmte het voortreffelijke van eenige Bouwkundige monumenten hier te lande, en klaagde over den weinigen eerbied, dien het tegenwoordig geslacht er voor koestert, blijkens den staat van verval, waarin zij meest verkeeren; dit laatste strekte ten overgangspunt tot een vlugtig bezoek in Breda's Lieve Vrouwekerk, en eenig toeven bij Engelbert *van Nassau's* heerlijk Praalgraf, het werk, naar men wil, van Michel-Angelo. Met een enkelen trek ten voordeele en ter eere van Breda's uitmuntend, bloeijend Teeken-Instituut, en eenige opwekking tot volharding in het goede werd deze fraaije rede besloten. — Nu kwam nog een tiental Teekeningen ter tafel, en de ongekunstelde zamenkomst werd geëindigd met de mededeeling van een paar proeven van *Daguerro-type*, door den onvermoeid-werkzamen Kunstschilder Portman, van *Amsterdam*, bewerkstelligd, en, tot verhooging van de belangrijkheid dezer Eerste Kunstbeschouwing te *Breda*, allerminzaamst aan den Secretaris van het Departement, beschikbaar gesteld. — Moge *'s Hertogenbosch*, *Bergen-op-Zoom*, en al de overige steden van *Noord-Braband* spoedig Breda's wakker voorbeeld volgen, en, door het stichten van Afdeelingen, meêwerken ter uitbreiding der zoo loffelijke Maatschappij tot Bevordering der Beeldende Kunst in de *Nederlanden*.

Ter AMSTERDAMSCHE EFFECTEN-SOCIETEIT van gisteren (15 *December*) werden omgezet: Ned. 2½ pCt. 52¼, drie zest. ⅞; dito 5 pCt. 98¾; O. I. leening 5 pCt. 96 drie achtste, ¼; Handelm. 106¾, ⅝, ½, drie achtste, ½; Kansbill. 24⅛, 24 een zest.; Ardoin 22¾, dert. zest; Coupons 17¼; Columb. 17⅞.

Te Breda, bij BROESE & COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.